

На основу одредби члана 37. Статута Организације за колективно остваривање права интерпретатора бр. 669 од 22.12.2010. године, са накнадним изменама и допунама, Управни одбор Организације на седници одржаној дана 30 јуна 2015 године доноси

ПРАВИЛНИК О РАЧУНОВОДСТВУ И РАЧУНОВОДСТВЕНИМ ПОЛИТИКАМА

I. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређују се организација рачуноводства, интерни рачуноводствени контролни поступци, рачуноводствене политике за признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, утврђују упутства и смернице за усвајање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја, одређују лица која су одговорна за законитост и исправност настанка пословне промене, састављање и контролу рачуноводствених исправа о пословној промени; уређује кретање рачуноводствених исправа, утврђују рокови за њихово достављање на даљу обраду и књижење у пословним књигама; уређује школска спрема, радно искуство и остали услови за лице које је одговорно за виђење пословних књига и састављање финансијских извештаја, и друга питања у погледу вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја за која је прописано да се уређују општим актом у складу са Законом о рачуноводству („Службени гласник РС“, бр. 62/2013, у даљем тексту: Закон) и Међународним стандардом финансијског извештавања за мала и средња правна лица („Службени гласник РС“, бр. 117/13, у даљем тексту: МСФИ за МСП).

Члан 2.

Одредбе овог правилника односе се и на правна лица и друге облике организовања које је правно лице основало у иностранству (огранци, представништво), ако за њих прописима тих држава није утврђена обавеза вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја.

За пословне субјекте из става 1. овог члана за које прописима државе у којој су основани није на другачији начин утврђена обавеза вођења пословних књига и састављања финансијских извештаја, воде се пословне књиге и састављају финансијски извештаји у рачуноводству друштва.

II. ОРГАНИЗАЦИЈА РАЧУНОВОДСТВЕНОГ СИСТЕМА И ИНТЕРНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ КОНТРОЛЕ

Члан 3.

Рачуноводство обухвата скуп послова који обезбеђују функционисање рачуноводственог информационог система и послова финансијске функције. За обављање тих послова организује се служба (сектор) за рачуноводство и финансије.

Рачуноводствени информациони систем представља део информационог система Организације који обезбеђује податке и информације о финансијском положају, успешности и променама у финансијском положају Организације за интерне и екстерне кориснике.

Финансијска функција обухвата послове контроле новчаног пословања и кредита, односе са пословним банкама, финансирање пословних функција, управљање потраживањима и обавезама, обрачуне и плаћања пореза, доприноса, царина и других дажбина, обрачуне и исплате зарада и накнада зарада, благајничко пословање, наплате и исплате преко текућих динарских и девизних рачуна.

У оквиру службе (сектора) рачуноводства и финансија обављају се послови:

- финансијског књиговодства;
- књиговодства трошкова и учинака (књиговодство производње);
- вођење аналитике, помоћних књига и евиденција;

- рачуноводствено планирање;
- рачуноводствени надзор и контрола;
- рачуноводствено извештавање и информисање;
- састављање и достављање периодичних и годишњих финансијских извештаја;
- благајничко пословање;
- обрачун зарада, накнада зарада и других примања запослених;
- обрачун и плаћање по уговорима о делу, ауторским и другим уговорима;
- обрачун и плаћање пореза, доприноса, царина и других дажбина;
- састављање и достављање пореских пријава и других прописаних обрачуна и евиденција од стране државних и других органа;
- наплата и плаћање преко динарских и девизних рачуна Организације.

За организацију и функционисање рачуноводствених и финансијских послова одговоран је руководилац рачуноводства.

Обављање послова у служби рачуноводства и финансија и одговорност запослених уређује се општим актом којим се уређују радни однос и систематизација послова и радних задатака у правном лицу.

Пословне књиге

Члан 4.

Рачуноводствени подаци и информације о стању и променама на имовини, обавезама и капиталу, приходима, расходима и резултату пословања обезбеђују се у пословним књигама које чине:

- дневник,
- главна књига, и
- помоћне књиге.

Дневник и главна књига воде се по систему двојног књиговодства.

Дневник представља хронолошку евиденцију пословних промена по датуму настанка, односно по редоследу пријема рачуноводствене исправе, броју и називу рачуна главне књиге, дуговном и потражном износу рачуна главне књиге и кратком објашњењу настале пословне промене. Дневник омогућава увид у хронолошку евиденцију свих трансакција у пословању и користи се за спречавање и проналажење грешака у књижењу.

Главна књига представља потпуни скуп рачуна, са својством равнотеже, за систематско обухватање стања и промена на имовини, обавезама, капиталу, приходима и расходима и која је подлога за састављање финансијских извештаја.

Главна књига се састоји из два одвојена дела, из: билансне и ванбилансне евиденције.

Главна књига садржи рачуне утврђене контним оквиром, у складу са потребама правног лица.

Помоћне књиге су аналитичке евиденције које се воде по врсти, количини и вредности за нематеријалну и материјалну имовину (нематеријална улагања, некретнине, постројења, опрему, ситан инвентар и резервне делове, инвестициону некретнину, стална средства намењена продаји и пословања која престају, залихе материјала, робе, недовршене производње и готових производа), за финансијска средства (као што су девизна и динарска новчана средства, потраживања од купаца, потраживања по примљеним меницама, датим кредитима и другим хартијама од вредности), за финансијске обавезе (као што су обавезе за порезе и друге дажбине, према добављачима, по издатим меницама и емитованим другим хартијама од вредности, обавезе по узетим кредитима, обавезе према запосленима и другим лицима) и инструменте капитала (као што су обичне и приоритетне акције, опције за упис или куповину обичних акција предузећа које их је емитовало, откупљене сопствене акције, удели у капиталу и други инструменти капитала, нереализоване добитке и губитке у оквиру ревалоризационих резерви и сл.).

Аналитичком евиденцијом основних средстава обезбеђују се следећи подаци о сваком основном средству: назив, опис и локација средства, инвентарни број, назив добављача од кога је набавка извршена, односно основ стицања (израда у сопственој режији), датум и број фактуре о набавци, датум активирања средства, набавна вредност, исправка вредности по основу амортизације и обезвређења, вредност накнадних улагања и остале промене вредности средства, датум отуђења или расходања и други подаци.

Дневник благајне је помоћна књига у коју се уносе пословне промене које настају по основу готовине и других вредности које се воде у благајни. Дневник благајне закључује се на крају сваког дана и доставља се рачуноводству истог, а најкасније наредног дана.

Пословне књиге воде се на начин који треба да омогући контролу улазних података, исправности унетих података, чување података, могућност коришћења података, могућност увида у промет и стања на рачунима главне књиге и помоћних књига, односно трансакције, као и увид у хронологију обављеног уноса пословних промена.

Пословне књиге воде се електронским путем на рачунару уз коришћење стандардног рачуноводственог софтвера који обезбеђује функционисање система интерних контрола и онемогућава брисање прокњижених пословних промена и по потреби се могу приказати на рачунару и одштампати.

Отварање пословних књига врши се на почетку пословне године на основу закључног биланса стања претходне године.

Вођење пословних књига

Члан 5.

Вођење пословних књига, састављање и презентација финансијских извештаја Организације врши се у складу са Законом, другим подзаконским прописима донетим на основу тог Закона и рачуноводственим политикама утврђеним овим правилником.

За признавање, вредновање, презентацију и обелодањивање позиција у финансијским извештајима, Организација примењује МСФИ за МСП.

У пословне књиге подаци се уносе на основу рачуноводствених исправа.

Вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја поверава се трећем лицу у складу са одговарајућим уговором, и уз сагласност извршиоца послова стручне службе, и то: Фипос д.о.о, Јужни Булевар 101, Београд.

Рачуноводствене исправе

Члан 6.

Књижење пословних промена на имовини, обавезама, капиталу, приходима и расходима врши се на основу веродостојне рачуноводствене исправе.

Рачуноводствену исправу састављају лица одговорна за обављање одговарајућих послова чијим извршењем настају пословне промене за које се састављају рачуноводствене исправе. Руководилац организационог дела, односно службе одређује лице које саставља рачуноводствену исправу о насталом пословном догађају, односно пословној промени.

Рачуноводствена исправа мора да обухвати све податке потребне за књижење у пословним књигама, тако да се из рачуноводствене исправе могу сазнати основ и врста пословне промене

Рачуноводствена исправа саставља се у потребном броју примерака, на месту и у времену настанка пословног догађаја, и мора бити потписана и оверена печатом од стране лица одговорних за настанак пословне промене.

Књижење пословне промене може се вршити на основу фотокопије под условом да је на фотокопији

наведено место чувања оригиналне исправе, са потписом одговорног лица.

Члан 7.

Рачуноводственом исправом сматра се и исправа испостављена, односно примљена телекомуникационим путем, као и исправа испостављена, односно примљена путем сервиса за електронску размену података (Electronic data Interchange – EDI).

Пошиљалац је одговоран да подаци на улазу у телекомуникациони систем буду засновани на рачуноводственим исправама, као и да чува оригиналне рачуноводствене исправе.

Када се рачуноводствена исправа преноси путем сервиса за електронску размену података, пружалац услуге електронске размене података дужан је да обезбеди интегритет размењених података.

Члан 8.

Одговорно лице потписом, односно другом идентификационом ознаком потврђује да је рачуноводствена исправа веродостојна (потпуна, истинита, рачунски тачна и да приказује пословну промену).

Рачуноводствена исправа, састављена као електронски запис, треба да садржи потпис или другу идентификациону ознаку одговорног лица, односно лица овлашћеног за издавање рачуноводствене исправе, односно електронски потпис у складу са законом.

Правно лице је дужно да, пре уноса података из рачуноводствене исправе у пословне књиге, одреди одговорно лице које треба да изврши контролу веродостојности исправе и да је потпише.

Контролом рачуноводствених исправа пре књижења утврђује се њихова потпуност, истинитост, рачунска тачност и законитост.

Контролу рачуноводствених исправа не могу да врше лица која су задужена материјалним стварима (вредностима) на које се исправе односе.

Рокови достављања рачуноводствених исправа и рокови књижења

Члан 9.

Лица која састављају и врше пријем рачуноводствених исправа, дужна су да рачуноводствену исправу и другу документацију у вези са насталом променом доставе на књижење најкасније у року од три радна дана од дана када је пословна промена настала, односно у року од три радна дана од датума пријема.

Лица која воде пословне књиге, после спроведене контроле примљених рачуноводствених исправа, дужна су да рачуноводствене исправе прокњиже у пословним књигама најкасније у року од пет радних дана од дана пријема.

У погледу књижења интерпретаторске накнаде неће се примењивати рокови из претходна два става, већ ће се рачуноводствено стање усаглашавати са евиденционим стањем два пута годишње и то у јулу и јануару, а у складу са Планом расподеле Организације и одговарајућим одлукама Управног одбора и директора.

Рачуноводствени софтвер

Члан 10.

Пословне књиге Организације воде се на рачунару.

Рачуноводствени софтвер који се користи за вођење пословних књига и састављање финансијских извештаја, мора да обезбеди следеће:

- функционисање интерних рачуноводствених контрола;
- онемогућава брисање прокњижених пословних промена. Грешке направљене у књижењу у поступку аутоматске обраде података не могу се исправљати њиховим брисањем, већ једино

књиговодственом техником „црвеног“ или „црног“ сторна;

- контролу улазних података;
- контролу исправности унетих података;
- увид у промет и стање рачуна главне књиге;
- увид у хронологију обављеног уноса пословних промена;
- чување и коришћење података;
- подаци из пословних књига (дневник, главна књига, помоћне књиге) по потреби могу да се одштапају или прикажу на екрану;
- упоредо са меморисаним подацима треба да се обезбеди и меморисање апликативног софтвера како би подаци били доступни контроли.

Интерне рачуноводствене контроле

Члан 11.

Систем интерне контроле обухвата све мере које се предузимају у циљу:

- 1) заштите средстава од прекомерног трошења, превара или неефикасне употребе;
- 2) обезбеђења поузданости и веродостојности рачуноводствених података;
- 3) обезбеђења извршења послова у складу са усвојеном политиком управе;
- 4) оцене рада свих радника, руководилаца и организационих делова у оквиру Организације.

Интерне контроле обухватају све мере и поступке који се спроводе ради обезбеђења услова да цела Организација ради у складу са плановима и политикама које је усвојила управа.

Интерна рачуноводствена контрола треба да обезбеди поузданост и веродостојност рачуноводствених евиденција и података и финансијских извештаја.

Члан 12.

Усклађивање промета и стања главне књиге са дневником и помоћних књига са главном књигом врши се пре пописа имовине и обавеза и пре састављања финансијских извештаја.

Стање имовине и обавеза у књиговодству усклађује се на крају пословне године са стварним стањем које се утврђује пописом.

Усклађивање међусобних финансијских пласмана и потраживања са дужницима, врши се једном годишње са стањем на дан 30. новембра, достављањем у писменом облику извода отворених ставки финансијских пласмана и потраживања на тај дан.

Попис књига, филмова, фотоса, архивске грађе и др, врши се сваке пете године.

Попис имовине и обавеза врши се на крају пословне године, са стањем на последњи дан пословне године.

Чување пословних књига и рачуноводствених исправа

Члан 13.

Рачуноводствене исправе и пословне књиге чувају се у пословним просторијама Организације, односно код друштва или предузетника којима је поверено вођење пословних књига, у роковима који су као најкраћи прописани чланом 24. Закона.

Рачуноводствене исправе, пословне књиге и финансијски извештаји чувају се у оригиналу или коришћењем других средстава архивирања, утврђених законом.

Пословне књиге које се воде на рачунару и рачуноводствени софтвер који се користи за вођење пословних књига чувају се на рачунару и одговарајућем медију за архивирање података.

По истеку пословне године, дневник и главна књига штампају се и штампани чувају у роковима прописаним у ставу 1. овог члана.

Рачуноводствене исправе могу се чувати на електронским медијима, као оригинална електронска документа или дигиталне копије, ако је надлежном органу омогућен приступ тако сачуваним подацима и ако је обезбеђено:

1) да се подацима садржаним у електронском документу или запису може приступити и да су погодни за даљу обраду;

2) да су подаци сачувани у облику у којем су направљени, послати и примљени;

3) да се из сачуване електронске поруке могу утврдити пошиљалац, прималац, време и место слања и пријема;

4) да се примењују технологије и поступци којима се у довољној мери обезбеђује заштита од измена или брисање података или друго поуздано средство којим се гарантује непромењивост података или порука, као и резервна база података на другој локацији.

III. РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПОЛИТИКЕ

Члан 14.

Рачуноводствене политике су специфични принципи, основе, конвенције, правила и праксе примењене при састављању и презентацији финансијских извештаја у складу са МСФИ за МСП.

Избор рачуноводствених политика извршен је уз поштовање општих рачуноводствених начела, принципа и правила вредновања који су прописани МСФИ за МСП и овим правилником и који су применљиви на конкретну трансакцију.

Усвојене рачуноводствене политике односе се на признавање, укидање признавања, мерење и процењивање средстава, обавеза, прихода и расхода Организације.

Правилником о рачуноводству уређују се рачуноводствене политике и друга питања за које је МСФИ за МСП одређено да се ближе уређују рачуноводственом политиком Организације.

Усвојене рачуноводствене политике примењују се доследно у дужем временском периоду и могу се мењати само у случају промене МСФИ за МСП и/или уколико промена обезбеђује поузданије и важније информације о финансијском положају и резултатима пословања.

Када ефекти промена рачуноводствених политика нису материјално значајни, не врши се ретроспективна примена промењене рачуноводствене политике, већ се ефекти исказују преко одговарајућих рачуна прихода и расхода текућег периода, у зависности од тога да ли су ефекти позитивни или негативни.

У случају промене рачуноводствене политике чији су ефекти материјално значајни примена се врши ретроактивно, односно потребно је применити нову рачуноводствену политику на упоредне информације за претходне периоде на најранији датум за који је то изводљиво, као да је нова рачуноводствена политика одувек примењивана.

Праг материјалности насталог ефекта промене рачуноводствене политике дефинисан је на истом нивоу као и праг материјалности грешке из ранијих периода у члану 15. овог Правилника.

Рачуноводствене процене подразумевају процену износа неке ставке финансијских извештаја у одсуству прецизног начина за мерење.

Промена рачуноводствене процене су усаглашавања књиговодствене вредности имовине или обавеза, или износа периодичног трошења средства, која произлази из процене садашњег стања и очекиваних будућих користи и обавеза повезаних с том имовином и обавезама.

Када је тешко разликовати промену рачуноводствене политике од промене рачуноводствене процене, промена се третира као промена рачуноводствене процене.

Исправка грешака из претходних периода

Члан 15.

Грешке из претходних периода су пропусти и погрешна исказивања у финансијским извештајима за један или више претходних периода који настају услед некоришћења или погрешног коришћења, поузданих информација које:

(а) су биле доступне када су финансијски извештаји за те периоде били одобрени за објављивање, и

(б) би било разумно очекивати да су могле бити прибављене и узете у обзир у састављању и презентацији тих финансијских извештаја.

У случају грешке корекција се врши преко одговарајућих рачуна прихода и расхода текућег периода, у зависности од тога да ли су ефекти грешке позитивни ли негативни.

Нематеријална имовина

Члан 16.

Нематеријална имовина се почетно мери по својој набавној вредности или цени коштања, а након почетног признавања вреднује се по својој набавној вредности, односно цени коштања умањеној за акумулирану амортизацију и евентуалне акумулиране губитке по основу обезвређења, на начин прописан у Одељку 18 Нематеријална имовина осим гудвила и Одељку 19 Пословне комбинације и гудвил.

Претпоставља се да је резидуална вредност нематеријалне имовине са коначним веком трајања нула, осим ако постоји обавеза треће стране да купи имовину на крају њеног века трајања, или ако постоји активно тржиште за имовину, а резидуална вредност се може утврдити позивањем на то тржиште и вероватно је да ће такво тржиште постојати на крају века трајања имовине.

Ако није могућа поуздана процена корисног века трајања нематеријалне имовине, она се амортизује у периоду од десет година.

Гудвил се амортизује пропорционалном методом у периоду од десет година.

Преиспитивање усвојеног метода амортизације, као и корисног века трајања се врши на крају обрачунског периода (пословне године) уколико постоје наговештаји да је дошло до значајне промене у односу на претходни период.

Улагања у истраживања и развој исказују се као расход периода.

Некретнине, постројења и опрема

Члан 17.

Некретнине, постројења и опрема (дугорочна материјална имовина, у даљем тексту: НПО) која испуњава услове за признавање као средство, почетно се мери по набавној вредности, односно цени коштања, а након почетног признавања мери се по набавној вредности, односно цени коштања умањеној за акумулирану амортизацију и за евентуалне акумулиране губитке по основу обезвређења, на начин прописан у Одељку 17 Некретнине, постројења и опрема.

У набавну вредност НПО укључују се сви трошкови набавке увећани за зависне трошкове набавке. Сопствене услуге код набавке НПО признају се у набавну вредност највише по тржишној цени (нпр: трошкови превоза опреме и слично), док се неуобичајено високи трошкови исказују на терет расхода периода у којем су настали.

Да би средство било признато као стално средство и подлегало обрачуну амортизације, треба да испуњава два услова:

- 1) да је његов корисни век трајања дужи од годину дана,
- 2) да је његова набавна вредност/цена коштања (која може поуздано да се измери) у моменту

стицања/изградње, већа од 100.000 динара.

Уколико један материјално значајан део НПО има исти корисни век и метод амортизације као и други материјално значајан део тог средства приликом утврђивања трошкова амортизације, такви делови се групишу. У противном, сваки део средства се амортизује засебно.

Члан 18.

Накнадни издаци укључују се у набавну вредност уколико испуњавају критеријуме дефинисане параграфом 17.10 МСФИ за МСП.

Накнадни издаци који не испуњавају наведен критеријум, односно који служе свакодневном или редовном сервисирању и одржавању НПО не улазе у вредност НПО, већ се исказују на терет расхода периода у којем су настали.

У зависности од датих околности, накнадни издаци који испуњавају критеријуме да буду признати као средство исказују се као засебно средство које се амортизује одвојено од остатка постојећег средства у вези са којим је извршен накнадни издатак, уколико је:

- вредност накнадног издатка значајна у односу на постојеће средство, а што се процењује у моменту настанка издатка уз уважавање свих релевантних околности, и
- када је процењени корисни век трајања улагања битно различит од остатка средства.

Члан 19.

Амортизација НПО врши се путем пропорционалног метода, и то применом стопе, утврђене на основу процењеног корисног века трајања, на основицу коју чини набавна вредност/цена коштања умањена за резидуалну вредност.

Обрачун амортизације почиње од првог дана наредног месеца у односу на месец у којем је основно средство стављено у употребу, односно од када је расположиво за коришћење.

Обрачун амортизације престаје када средство престаје да се признаје, односно када је већ у потпуности отписано, расходовано или на било који начин отуђено.

Ако је преостала вредност безначајна или ако су корисни и физички век трајања средства блиски, па су очекивања да се на крају корисног века средство евентуално продаје само као отпад, не утврђује се преостала вредност.

За потребе обрачуна амортизације НПО у следећој табели дати су претпостављени оквирни корисни век трајања и распон стопа амортизација у зависности од врсте НПО. У зависности од специфичности конкретне НПО за свако појединачно средство се утврђује процењени корисни век и одговарајућа стопа амортизације уз уважавање свих релевантних фактора (очекивани интензитет коришћења, физичко и технолошко старење, законска ограничења итд) што се утврђује посебном Одлуком о висини амортизационих стопа, која се доноси на основу овог Правилника.

Табеларни преглед

Опис	Корисни век трајања (у годинама)	Стопа амортизације (у%)
НЕКРЕТНИНЕ		
Грађевински објекти високоградње и нискоградње армиранобетонске конструкције (зграде, мостови, тунели надвожњаци, лукобрани, нафтоводи, водоводи, плиноводи и далеководи), као и постројења која се сматрају самосталним грађевинским објектом	40–50	2–2,5%

Опис	Корисни век трајања (у годинама)	Стопа амортизације (у%)
ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА		
Намештај, пословни инвентар у трговини, угоститељству и туризму и сл.	5 - 10	10–20%
Канцеларијска опрема	4 - 10	10–25 %
Путничка моторна возила, возила на моторни погон и прикључни уређаји	5–8	12,5–20%
Рачунарска опрема, телекомуникациона опрема	3–5	20–33,33%
НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА		
Софтвер, лиценце и остала права,	**	**
Дугорочни закуп објеката и опреме	***	***
Остала нематеријална имовина која нема одредив корисни век	10	10%
** У зависности од периода на који је уговорена лиценца за право коришћења софтвера и других права и осталих релевантних фактора (попут очекиване употребе, техничке и технолошке и друге застарелости, итд.).		
*** У зависности од уговореног периода закупа и очекиваног периода употребе средства.		

Преиспитивање усвојеног метода амортизације, преостале (резидуалне) вредности као и корисног века трајања се врши на крају обрачунског периода (пословне године) уколико постоје наговештаји да је дошло до значајне промене у односу на претходни период.

НПО за која се утврди да постоји план отуђења пре краја њиховог корисног века трајања представља назнаку умањења вредности која узрокује израчунавање надокнадиве вредности средства за сврхе одређивања да ли је средству умањена вредност.

Не постоји обавеза рекласификације НПО за која постоји намера руководства да буду отуђена у року од 12 месеци на стална средства намењена продаји, нити постоји обавеза обустављања обрачуна амортизације за стална средства намењена продаји од тог датума.

Алат и ситан инвентар

Члан 20.

Као основно средство признају се и подлежу амортизацији средства алата и ситног инвентара која задовољавају услове из члана 19. став 4. овог Правилника.

Средства алата и ситног инвентара, за које овим правилником није прописана стопа амортизације, исказују се као опрема на посебном аналитичком рачуну. Ако је њихова појединачна набавна вредност мања од 75.000 динара отписују се по годишњој стопи од 100%. За остала средства утврђује се стопа која проистиче из процењеног века корисне употребе.

Средства алата и инвентара која не задовољавају услове из 1. става овог члана исказују се као обртна средства (залихе).

Основни финансијски инструменти

Члан 21.

Основни финансијски инструменти су они који испуњавају услове из параграфа 11.8 МСФИ за МСП, који обухватају:

- (а) готовину;
- (б) депозите по виђењу и депозите са фиксним роком када је субјект депонент, на пример банковне рачуне;
- (ц) комерцијалне папире и менице које се држе;
- (д) рачуне потраживања и обавеза, потраживања и обавеза по основу меница и зајмова;
- (е) обвезнице и сличне дужничке инструменте;
- (ф) инвестиција у неконвертибилне преференцијалне акције и преференцијалне и обичне акције без обавезе поновног откупа од стране емитента.

При почетном признавању финансијског средства или финансијске обавезе, правно лице/предузетник их одмерава по цени трансакције (укључујући трошкове трансакције осим код почетног одмеравања финансијског средства или финансијске обавезе који се одмеравају по фер вредности кроз Биланс успеха) осим уколико аранжман у ствари представља финансијску трансакцију. **Финансијска трансакција** може настати у вези са продајом робе или услуга, на пример, ако се плаћање одлаже ван уобичајених пословних услова или се финансира по каматној стопи која није тржишна стопа. Ако аранжман представља финансијску трансакцију, правно лице/предузетник одмерава финансијско средство или финансијску обавезу по садашњој вредности будућих плаћања дисконтованих по тржишној каматној стопи за сличан дужнички инструмент.

На крају сваког **извештајног периода**, правно лице/предузетник треба да одмерава финансијске инструменте на следећи начин, без икаквог умањења за трошкове трансакције које може да има током продаје или другог отуђења:

(а) **Дужнички инструменти** који испуњавају услове из параграфа 11.8(б) треба да се одмеравају по амортизованој вредности коришћењем метода ефективне камате. У параграфима 11.15–11.20 се дају упутства за одређивање амортизоване вредности коришћењем метода ефективне камате. Дужнички инструменти класификовани као краткорочна средства или краткорочне обавезе треба да се одмеравају по недисконтованом износу готовине или друге накнаде за коју се очекује да буде плаћена или примљена (односно, нето од умањења вредности – видети параграфе 11.21–11.26) осим ако аранжман у ствари представља финансијску трансакцију (видети параграф 11.13). Ако аранжман представља финансијску трансакцију, правно лице/предузетник треба да одмери дужнички инструмент по садашњој вредности будућих плаћања дисконтованих по тржишној каматној стопи за сличан дужнички инструмент;

(б) **Обавезе за добијање зајма** који испуњава услове из параграфа 11.8(ц) треба да се одмеравају по набавној вредности (која је понекад нула) од које се одузима умањење вредности;

(ц) **Инвестиције у неконвертибилне преференцијалне акције** и обичне или преференцијалне акције без обавезе поновног откупа од стране емитента које испуњавају услове из параграфа 11.8(д) треба да се одмеравају на следећи начин (у параграфима 11.27–11.33 се дају упутства о фер вредности):

(1) ако се акцијама јавно тргује или се њихова фер вредност може поуздано одмерити на други начин, инвестиција треба да се одмерава по фер вредности са променама фер вредности које се признају у добитак или губитак;

(2) све друге такве инвестиције треба да се одмеравају по набавној вредности од које се одузима умањење вредности.

Умањење вредности или ненаплативост морају да се оцењују за финансијске инструменте наведене под (а), (б) и (ц)(2) у претходном тексту.

Члан 22.

Ако је надокнадиви износ финансијског средства мањи од његове књиговодствене вредности, правно лице/предузетник треба да смањи књиговодствену вредност на надокнадиви износ. То смањење представља губитак због умањења вредности. Правно лице/предузетник треба одмах да призна губитак због умањења вредности финансијског средства у добитак или губитак.

Процењивањ акраткорочних потраживања и пласмана врши се на крају обрачунског периода на основу ризика наплативости. Потраживања која нису наплаћена до краја обрачунског периода процењују се на следећи начин:

Индириктан отпис, односно исправка вредности потраживања од купаца на терет расхода периода преко рачуна исправке вредности врши се код потраживања од купаца код којих је од рока за њихову наплату прошло најмање годину дана.

Индикатори вероватне ненаплативости потраживања су: кашњење купца у измиривању своје обавезе, блокада рачуна купца, над купцем је покренут поступак стечаја или ликвидације, приликом усклађивања потраживања и обавеза, купац не признаје исказано потраживање итд.

Директан отпис потраживања од купаца на терет расхода периода се врши уколико је ненаплативост извесна и документована (нпр: друштво/предузетник није успео судским путем да изврши њихову наплату, потраживање је застарело у складу са релевантним прописима којима се уређује застарелост попут ЗОО, купца је немогуће лоцирати услед тога што је брисан из надлежног регистра и сл).

Приликом утврђивања индириктног и директног отписа потраживања узимају се у обзир одредбе Одељка 32 Догађаји после извештајног периода.

Одлуку о индириктном отпису, односно исправци вредности потраживања од купаца преко рачуна исправке вредности на предлог комисије за попис потраживања и краткорочних пласмана доноси директор или Управни одбор.

Одлуку о директном отпису потраживања од купаца на предлог комисије за попис потраживања и краткорочних пласмана доноси директор или Управни одбор.

Залихе

Члан 23.

Залихе се мере по набавној цени, односно по цени коштања или по нето тржишној вредности, у зависности од тога која је вредност нижа.

Процењивање залиха материјала, резервних делова, ситног инвентара и робе врши се на начин прописан у Одељку 13. Залихе.

У набавну вредност залиха укључују се сви трошкови набавке и други трошкови који су настали довођењем залиха на садашњу локацију и садашње стање.

Сопствене услуге код набавке залиха се признају у набавну вредност највише по тржишној цени (нпр: трошкови утовара и истовара у сопственој режији, превоз и слично), док се неуобичајено високи трошкови исказују на терет расхода периода у коме су настали.

Одложени порески ефекти

Члан 24.

Одложени пореска средства и обавезе, односно одложени порески приходи и расходи исказују се у складу са Одељком 29 МСФИ за МСП.

Одложена пореска средства утврђују се по основу:

1. Више обрачунате амортизације по рачуноводственим прописима у односу на амортизацију обрачунату по пореским прописима, што се исказује као позитивна разлика између пореске и рачуноводствене основице;

2. Дугорочних резервисања за отпремнине услед одласка у пензију;

3. Дугорочних резервисања за издате гаранције и друга јемства;

4. Обезвређења залиха робе и материјала;

5. Обезвређења инвестиционих некретнина које се процењују по фер вредности;

6. Обезвређења ХОВ којима се тргује;
7. Обрачунатих јавних дажбина које нису плаћене у текућем пореском периоду;
8. Губитака ранијих година који су исказани у пореском билансу и за које се проценом утврди да се у будућим пореским периодима могу искористити за смањење пореза на добит;
9. Неискоришћених пореских кредита исказаних на Обрасцу ПК, односно Обрасцу ПК-1, за које се проценом утврди да ће у будућим пореским периодима моћи да се искористе за смањење пореза на добит;
10. Неискоришћеног кредита за плаћени порез на добит и порез по одбитку на дивиденде које је нерезидентна филијала исплатила резидентном правном лицу.

Одложене пореске обавезе се утврђују по основу више обрачунате амортизације по пореским прописима у односу на амортизацију обрачунату по рачуноводственим прописима, што се исказује као позитивна разлика између рачуноводствене и пореске основице; По коначном утврђивању одложених пореских ефеката обавезно се врши пребијање одложених пореских средстава и обавеза и у билансу стања се исказује само нето одложено пореско средство, односно нето одложена пореска обавеза.

Приходи и расходи (пословни, финансијски и остали)

Члан 25.

Процењивање позиција биланса успеха, односно позиција прихода и расхода (пословних, финансијских и осталих) врши се на начин прописан у Одељку 5 Извештај о укупном резултату и биланс успеха и Одељку 23 Приходи.

IV. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 26.

Организација саставља први финансијски извештај у складу са МСФИ за МСП на дан који се завршава 31. децембра 2014. године, а датум преласка на примену МСФИ за МСП је **1. јануар 2013. године**, као датум од којег почињу да се приказују упоредни подаци у финансијском извештају састављеном у складу са МСФИ за МСП.

Члан 27.

Даном ступања на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама од 29 априла 2011 године.

Председник УО

Живорад Ајдацић,
с.р.